

Veiledning til registrering av stedsnavn i Nittedal

Innledning

Nittedal kommune har mottatt midler fra Kulturdepartementet for å samle inn stedsnavn i Nittedal, samt registrere opplysninger om stedet og navnet. Det er Språkrådet som administrerer innsamlinga.

Kjennskap til og kunnskap om lokale navn er viktig. Språkrådet sier om formål og bruk:

Stadnamn er viktige språklege kulturminne. Det språkhistoriske, kulturhistoriske og busetjingshistoriske aspektet ved desse namna kastar lys over liv og virke i tidlegare tider. Dei fleste eldre stadnamn er overleverte munnleg frå den eine generasjonen til den neste.

Formålet med tilskottsordninga er å bidra til å berge denne kulturarven ved å gi støtte til lokale aktørar som vil samle inn stadnamn. Innsamling og registrering skal samordnast, slik at namna kan bli tilgjengelege for flest mogleg. Det materialet som samlast inn, skal derfor leggjast inn i ein nasjonal namnebase som er under utvikling.

Det er etablert et samarbeid mellom Nittedal historielag og kommunen om registreringsarbeidet. Registreringsarbeidet er, i startfasen, konsentrert om vestsiden av Hakadal. Dette for å få innsikt i metodikken. I Hakadal er det allerede samlet inn mange navn som ikke er digitalt tilgjengelig. Videre skal det samles inn navn fra hele kommunen.

Innsamling

Nittedal historielag sine medlemmer har stor kunnskap om navn i bygda, men prosjektet er i høy grad avhengig av informasjon, fra flest mulig, om bruk av stedsnavn og områder i kommunen.

Vi snakker om navn i skogen, navn i jordbrukslandskapet og navn i bo-områder. I marka kan det være plasser, tufter, topper, hauger, lier, daler, bekker, vann og myrer. I boligområder kan f.eks. veifar, skaukruller og bakker som mangle navn på offentlige kart. I dalbunnen kan det være jordteiger, skogholt, bekker og formasjoner.

Hvor går grensen mellom nye navn og gamle navn som har vært i bruk en tid?

Navn er i utvikling og nye generasjoner setter nye navn på steder de ikke kjenner navnet på eller som ikke har noe navn. I dette prosjektet dreier det seg om navn som har vært i bruk en tid.

Hva med navn som står på kartet?

Sentralt stedsnavnregister (SSR) har registrert mange navn som kommer fram på både digitale kart og papirkart. SSR har imidlertid ikke registrert opplysninger om stedsnavnene. I denne innsamlinga dreier det seg også om opplysninger om stedet og historien bak navnet. Navneinformasjonen kan også følges av et bilde av stedet og eventuelt en lydfil om navnet tradisjonelt har blitt uttalt på en spesiell måte.

Innsamlings skjema

Innsamlinga skal skrives inn på en database som enkelte har tilgang til. For deg som ønsker å komme med innspill på navn i bruk, må følgende opplysninger skrives ned. Om du har bilder kan disse sendes vedlegg på e-post til per.kristen.gisleberg@nittedal.kommune.no eller i post til Per Kristen Gisleberg, Hadelandsveien 1284, 1484 Hakadal.

Koordinat (se vedlagt veiledning)Om ikke koordinat er tilgjengelig må det skrives ned en nøyaktig forklaring på beliggenheten	
Navn (Oppslagsform) Navn på lokaliteten	
Uttale (Oppskrivers form) Om navnet uttales lokalt annerledes enn det skrives f.eks. Haug -> Hævv	
Preposisjon (hva sier du når du er der – på, i, ved e.l.)	
Lokalitetstype Gård, tun, hytte, åker, eng, kolle, juv, bekk, .l.	
Kommentarer, referanser Historien bak navnet og bruken av stedet/området Geografisk beskrivelse av området. Eventuelt referanse til kilder	
Informant Innsenders navn og fødselsår	

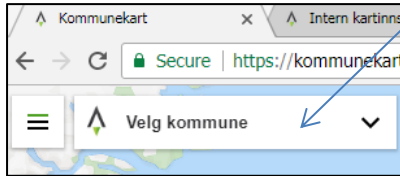
Veiledning til lokalisering og koordinatfesting av steder

Nettkart

Bruk gjerne <https://kommunekart.com> – det anbefales å ikke bruke nettleser Internett Explorer, men Google Chrome.

Hvordan finne fram?

Velg kommune i nedtrekksmenyen

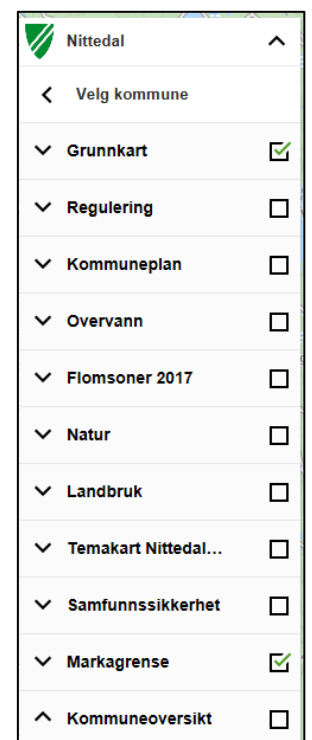
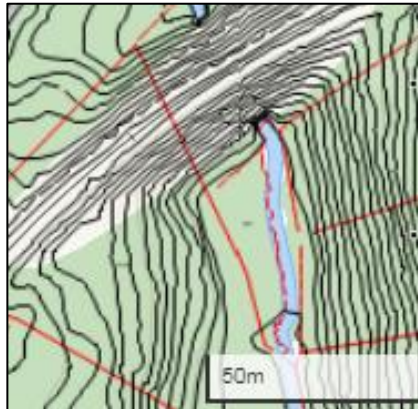
eller lokaliseringsknappen i nedre høyre hjørne i skjermbildet

Kartet åpnes med valgene «Grunnkart» og «Markagrense» i åpningsbildet. For å velge kartlag, bruk nedtrekksmenyen ved kommunenavnet.

For å få best mulig oversikt i kartet i marka bør «Markagrense» ikke være haket av.

Om man skal ned i detaljer i kartet for å gi korrekt lokal posisjon kan man slå på «Terreng høyder» i nedtrekksmenyen «Grunnkart». «Terreng høyder» bør kun brukes i stor målestokk eller liten skalering angitt i nedre høyre hjørne.

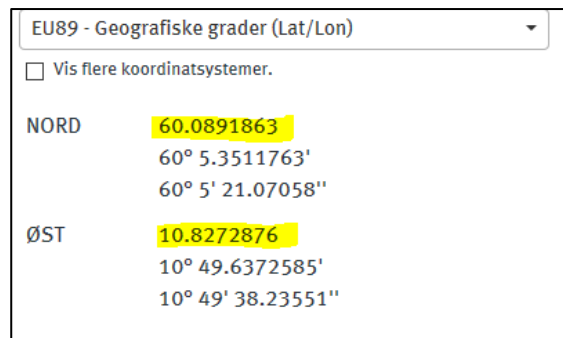
For å koordinatfeste et punkt i kartet klikker man på posisjonen på kartet og for få opp koordinatene:

Koordinatene er her angitt i desimalgrader, bredde og lengdegrad. Det er det formatet som skal registreres. Om det kommer opp i annet format kan man velge desimalformat i nedtrekksmenyen ved siden av.

Man kan også bruke andre kartløsninger for å finne koordinater. Eksempel:

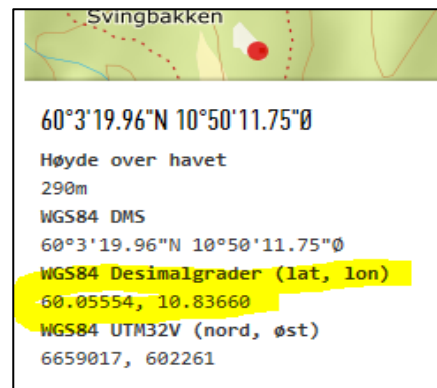
Norgeskart:

Klikk i kartet og velg «Se koordinater» og velg «Geografiske grader» og noter desimalgradene

UT.no:

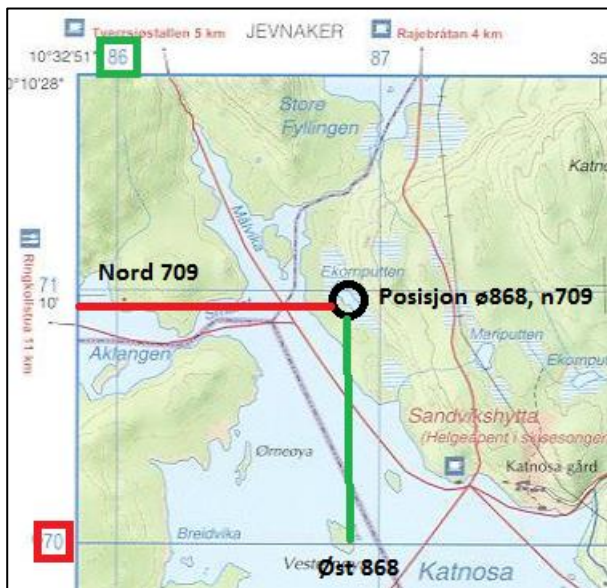
Høyreklikk i kartet og velg «Vis koordinater» og noter desimalgradene.

Papir turkart (1:50000 eller 1:25000)

På papirkart kan man koordinatfeste etter EU89, UTM-32-format. Rutenettet på disse kartene er en kilometer i firkant og man finner linjekoordinat på siden, og på enkelte steder på kartet. For å få 100-meters nøyaktighet deler man deretter kilometeren i hundremetere. Tredje siffer angir da hundremetre mellom strekene i rutenettet.

Når man sender inn koordinater i dette formatet må det oppgis (f.eks. UTM Ø868 N709)

Telefon / GPS

En smarttelefon gir deg eksakt posisjon ute i marka ved å bruke lokaliseringsknappen i et kartprogram eller klikke på angivelsen av hvor du er. En GPS vil gi deg samme informasjon.

Husk å velge desimalgrader!